Aan de leden van de raad van de gemeente Dantumadiel
Postbus 22
9104 ZG Damwâld

Ons kenmerk:	2026-281372
Behandeld door:	College van burgemeester en wethouders
Datum brief:	27 oktober 2026
Datum college:	3 november 2026

Onderwerp: Raadsvragen gevolgen netcongestie op woningbouw

Geachte raad,

Op maandag 12 oktober 2026 heeft de fractie van Sociaal Links, op grond van artikel 35 Reglement van Orde, schriftelijke vragen gesteld over de gevolgen van netcongestie op woningbouw.
In deze brief geven wij antwoord op die vragen

Inleiding op de vragen:
De gemeenteraad heeft de ambitie om woningen passend bij de lokale behoefte en doorstroming op de woningbouw te borgen om tegemoet te komen aan de grote vraag naar woonruimte. Tegelijkertijd neemt de druk op het elektriciteitsnet in veel delen van Nederland toe als gevolg van netcongestie. Hierdoor kunnen vertragingen ontstaan bij de aansluiting van nieuwbouwwoningen en andere ontwikkelingen die afhankelijk zijn van voldoende netcapaciteit.

Hoewel netbeheerders werken aan de uitbreiding van het energienet, is de verwachting dat de beschikbare capaciteit op diverse locaties de komende jaren onder druk blijft staan. Dit kan gevolgen hebben voor de planning, oplevering en bewoonbaarheid van nieuwbouwwoningen. Daarnaast kan netcongestie gevolgen hebben voor duurzame energievoorzieningen, elektrische laadvoorzieningen en andere ambities op het gebied van de energietransitie.

Met deze schriftelijke vragen wil Sociaal Links inzicht krijgen in de mogelijke gevolgen van netcongestie voor de woningbouwopgave binnen Dantumadiel en de maatregelen die het college neemt om risico's en vertragingen zoveel mogelijk te beperken.

1. **In hoeverre vormt netcongestie momenteel een risico voor het behalen van de gemeentelijke woningbouwdoelstellingen**
   ACM heeft een nieuw prioriteringskader vastgesteld en er geldt een overgangsperiode van een jaar tot 1 januari 2027. Voorheen werd er onderscheid gemaakt tussen grootverbruikers (voornamelijk bedrijven) en kleinverbruikers (voornamelijk woningen). De netbeheerder had een apart potje voor woningbouw. Het gevolg was dat grootverbruikers op de wachtrij kwamen. Deze constructie mag niet meer. Vanaf 1 juli is er 1 wachtrij voor zowel groot- als kleinverbruikers. Vanaf 1 januari 2027 kan de netbeheerder geen capaciteit meer vrijhouden voor woningbouw. Een aanvraag komt dan op de wachtrij. Omdat woningbouw in categorie drie van het prioriteringskader valt, kan er wel prioriteit worden aangevraagd. De woningbouwdoelstellingen voor de gemeente Dantumadiel zijn voor een groot deel in planontwikkelingen vertaald. Wanneer deze planontwikkelingen concreet genoeg zijn, is hiervoor een stroomaansluiting aangevraagd bij Liander, de netbeheerder. Voor deze

ontwikkelingen is het risico beperkt. Voor ontwikkelingen die nog niet zijn aangevraagd, is het risico groter.

2. **Hoe heeft het college ervoor gezorgd dat met de nieuwe prioriteringsregeling na 1 juli, de gemeente haar taak voor een inspanningsverplichting heeft nagekomen?**
   Het college heeft projecten, wanneer dat mogelijk was al voor 1 juli aangevraagd. Daarnaast is het college druk bezig met het proces “eerder aanvragen”[1]. Ontwikkelaars in de gemeente worden hierover op de hoogte gebracht.

3. **Heeft het college gebruik gemaakt van de mogelijkheid tot het aanvragen van eerder aansluiten? Zoniet, wat waren de overwegingen om hier niet voor te kiezen?**
   Er wordt momenteel druk gewerkt aan het eerder aanvragen van projecten. Door beperkte capaciteit wordt gepoogd de projecten die specifiek genoeg zijn en die nog niet zijn aangevraagd voor 1 januari, aan te vragen bij de netbeheerder.

4. **Welke acties heeft het college het afgelopen jaar ondernomen om de gevolgen van netcongestie voor woningbouwprojecten te beperken?**
   De gemeente heeft een intensieve samenwerking met Liander voor het verzwaren van de stroomnetten. Via de ambtelijke lijn is veel contact en we voeren elk kwartaal een gesprek op bestuurlijk niveau (zie ook het antwoord op vraag 6). Wanneer dit mogelijk is, worden nieuwe ontwikkelingen zo vroeg mogelijk bij Liander aangemeld.

5. **Hoeveel nieuwbouwwoningen kunnen naar verwachting niet tijdig worden aangesloten op het elektriciteitsnet en welke gevolgen heeft dit voor toekomstige bewoners?**
   Veel van onze projecten zijn voor 1 juli aangevraagd bij de netbeheerder. Na het proces eerder aanvragen en na 1 januari 2027 kunnen we een beter beeld geven over de verwachtingen voor nieuwbouwwoningen waarvoor nog geen aansluiting is aangevraagd, en wat de mogelijke gevolgen kunnen zijn.

6. **Op welke wijze onderhoudt het college contact met de netbeheerders over de benodigde capaciteit voor huidige en toekomstige onderwijs-/woningbouwontwikkelingen? Welke afspraken zijn gemaakt om vertragingen in aansluitingen zoveel mogelijk te voorkomen?**
   Er zijn ambtelijke gesprekken en bestuurlijke kwartaaloverleggen met de netbeheerder. Deze gesprekken gaan over de staat van het net, de ontwikkelingen van de congestie en wat de verwachtingen zijn rondom uitbreidingen van het elektriciteitsnet. De gemeente en de netbeheerder werken samen om de uitbreiding van het net zo spoedig mogelijk te laten verlopen. Daarnaast zijn de netbeheerders op de hoogte van de projecten van de gemeente, waardoor de netbeheerder de uitbreiding van het net hierop kan aanpassen.

Met vriendelijke groet,

T. Dijkstra,
Gemeentesecretaris gemeente Dantumadiel

[1] “Eerder aanvragen” is een nieuwe werkwijze waarmee de gemeente al in een vroeg stadium van het planproces een aanvraag kan doen voor ontwikkelingen die binnen tien jaar gerealiseerd worden. Het doel is om duidelijkheid te krijgen over de beschikbaarheid van transportcapaciteit bij de netbeheerder en om onzekerheid in de projectontwikkeling te verkleinen